

Znaczenie przyrodnicze i funkcje ekologiczne przejść dla zwierząt

Infrastruktura drogowa ogranicza swobodne przemieszczanie się organizmów w przestrzeni krajobrazowej. Tworzenie barier ekologicznych jest jedną z najpoważniejszych środowiskowych konsekwencji budowy dróg. W wyniku oddziaływań barierowych dochodzi do szeregu negatywnych skutków ekologicznych, z których większość wynika z trwałego podziału siedlisk na mniejsze fragmenty z utrudnionym kontaktem pomiędzy zamieszkującymi je organizmami.

Budowa przejść dla zwierząt minimalizuje fragmentację środowiska poprzez:

- przeciwdziałanie izolacji populacji i terenów siedliskowych fauny,
- zwiększenie możliwości wykorzystywania areałów osobniczych zwierząt - poprzez umożliwienie migracji związanych ze zdobywaniem pożywienia, szukaniem bezpiecznego schronienia, dostępem do miejsc rozrodu,
- umożliwienie migracji i wędrówek dalekiego zasięgu oraz rozprzestrzeniania się gatunków i kolonizacji nowych siedlisk,
- przeciwdziałanie ograniczeniu przepływu genów i obniżeniu zmienności genetycznej w ramach populacji,
- wspieranie rozwoju lokalnych populacji i zwiększenie różnorodności biologicznej obszarów przeciętych drogami.

Przejścia spełniają dwie podstawowe funkcje ekologiczne:

- a. stwarzają warunki umożliwiające bytowanie gatunków i osobników, których siedliska (areały osobnicze) przecina droga - zwierzęta mają możliwość swobodnego korzystania z całego areału siedliskowego podzielonego przez drogę,
- b. umożliwiają migracje, wędrówki i dyspersję osobnikom przemieszczającym się na duże odległości - to kluczowa funkcja przejść dla zwierząt, ważna szczególnie dla ochrony rzadkich gatunków o wysokich wymaganiach przestrzennych (np. duże ssaki drapieżne).

W Polsce budowa odpowiedniej liczby, właściwie zlokalizowanych i zaprojektowanych przejść dla zwierząt będzie decydująca dla utrzymania i rozwoju populacji dużych ssaków o najwyższych wymaganiach siedliskowych, takich jak wilk, ryś, niedźwiedź, żubr i łoś. W przypadku większości wymienionych gatunków przejścia decydować będą także o rozwoju ich populacji w skali kontynentalnej, ponieważ istniejące i budowane w naszym kraju drogi kolidują z najlepiej zachowanymi w Europie siedliskami oraz przecinają paneuropejskie korytarze dyspersji ww. gatunków.